

HE 5/2010 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavien eläkelaitosten vanhuuseläkkeiden rahastointia ja toimintapääomaa koskevien säännösten väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavien eläkelaitosten vanhuuseläkkeiden rahastointia ja toimintapääomaa koskevien säännösten väliaikaisesta muuttamisesta annettua lakia. Lain voimassaoloa jatkettaisiin kahdella vuodella eli vuosille 2011 ja 2012. Esityksen tarkoituksena on yksityisalojen työeläkelaitosten vakavaraisuuden vahvistaminen siten, että eläkelaitokset voivat harjoittaa tehokasta ja pitkän aikavälin tavoitteita toteuttavaa sijoitustoimintaa finanssikriisin ja sitä seuranneen taloustaantumisen aiheuttamassa epäedullisessa markkinatilanteessa. Esityk-

sen tarkoituksena on myös valmistautua yksityisalojen työeläkelaitosten vakavaraisuussääntelyn pysyviin muutoksiin. Esityksen seurauksena eläkelaitosten vastuuelkaan sisältyvän tasausvastuun osan tilapäinen rinnastaminen toimintapääomaan eläkelaitosten vakavaraisuuden tukemiseksi jatkuisi. Lisäksi eläkelaitosten toimintapääoman vähimmäismäärävaatimus olisi lain voimassaoloaikana riippumaton eläkelaitoksen sijoituskaudesta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan keväällä 2010.

PERUSTELUT

1. Nykytila

Lakisääteisen eläketurvan toimeenpano on hajautettu useiden, yhtiömuodoltaan yksityisoikeudellisten eläkelaitosten tehtäväksi. Siitä huolehtivat työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitetut työeläkevakuutusyhtiöt, vakuutuskassalaisissa (1164/1992) tarkoitetut lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavat eläkekassat ja eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitetut B- ja AB-eläkesäätiöt. Lisäksi merimieseläkelain (1290/2006) mukaista eläketurvaa, joka rahoitusjärjestelmänsä osalta on osaksi kytketty työntekijän eläkelain mukaiseen eläketurvaan, hoitaa merimieseläkekassa. Työeläkeyhtiöitä, -säätiöitä ja -kassoja on tällä hetkellä neljäkymmentä.

Eduskunta hyväksyi 17 päivänä joulukuuta 2008 hallituksen esityksen (HE 180/2008) laiksi lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavien eläkelaitosten vanhuuseläkkeiden rahastointia ja toimintapääomaa koskevien säännösten muuttamisesta (853/2008, jäljempänä määräaikaishlaki). Laki tuli voimaan 22 päivänä joulukuuta 2008. Lailla vahvistettiin yksityisten alojen työeläkelaitosten toimintapääomia ja lievennettiin vakavaraisuusvaatimuksia.

Määräaikaishlain ja sitä koskevan hallituksen esityksen taustalla oli vuonna 2007 Yhdysvalloista alkanut finanssimarkkinakriisi. Finanssikriisi laajeni vuoden 2007 ja 2008 alkupuolen aikana nopeasti kansainvälisille finanssimarkkinoille. Finanssimarkkinoiden romahduksen seurauksena myös reaalityöeläkelaitosten kasvu heikkeni ja kääntyi lopulta valtaosassa teollisuusmaita negatiiviseksi.

Finanssikriisin ja sitä seuranneen talous- taantumien johdosta työeläkelaitosten sijoitusten varallisuusarvot alenivat vuoden 2008 aikana kaikissa eri sijoitusluokissa. Erityisen voimakasta aleneminen oli osakkeissa; esimerkiksi OMX Helsinki -osakeindeksi laski noin 50 prosenttia vuoden 2008 aikana. Arvojen aleneminen kiihtyi vuoden viimeisten kuukausien aikana.

Työeläkelaitosten vakavaraisuusvaatimus

määräytyy laitoksen sijoitusten riskillisyyden perusteella. Mitä riskillisempiä ovat laitoksen sijoitukset, sitä enemmän sillä on oltava toimintapääomaa riskien varalle. Vuoden 2008 laskevien varallisuusarvojen oloissa työeläkelaitokset olisivat voineet säilyttää vakavaraisuusasemansa vain myymällä riskillisimpiä sijoituskohteitaan, kuten osakkeita, ja ostamalla tilalle vähemmän riskillisiä sijoituskohteita. Myynnit olisivat toteutuneet markkinatilanteessa, jossa osakkeiden markkina-arvot olivat poikkeuksellisen alhaalla.

Työeläkelaitosten laajat osakemyynnit olisivat entisestään heikentäneet osakkeiden kurssikehitystä. Tämä olisi heijastunut myös suomalaisten pörssiyritysten osakkeiden arvoon. Se olisi heikentänyt työeläkejärjestelmän pitkän aikavälin sijoitustoiminnan tuototaso. Vakavaraisuussääntöjen johdosta työeläkelaitokset olisivat joutuneet myymään osakesijoituksiaan sen jälkeen, kun osakkeiden hintataso oli suhdannevaihtelun seurauksena laskenut poikkeuksellisen voimakkaasti. Tavoitellun sijoitustuottotason saavuttamiseksi työeläkelaitokset olisivat kyenneet investoimaan osakkeisiin riittävästi vasta kriisin päättymisen jälkeen.

Yksityisten alojen työeläkejärjestelmän vuoden 2007 sijoitusuudistuksella pyrittiin lisäämään osakkeiden osuutta työeläkelaitosten sijoitusjakaumassa niiden korkean tuotto- odotuksen johdosta. Vakavaraisuussääntelyn pakottama myötäsyklinen kaupankäynti sijoitusomaisuudella olisi tuntuvasti heikentänyt työeläkejärjestelmän pitkän aikavälin rahoittamista.

Yksityisten alojen työeläkelaitosten osakesijoitusten osuus oli vuoden 2007 lopussa noin 38 prosenttia. Vuoden 2008 lopussa osakesijoitusten osuus oli laskenut noin 18 prosenttiin. Kesäkuussa 2009 osakesijoitusten osuus oli noussut kahdella prosenttiyksiköllä noin 20 prosenttiin.

Yksityisten alojen työeläkelaitosten toimintapääomat suhteessa vastuuvelkaan (vakavaraisuusaste) olivat keskimäärin noin 30,3 prosenttia vuoden 2007 lopussa. Vakavaraisuusaste oli vuoden 2008 lopussa 16,2 pro-

senttia ja kesäkuun 2009 lopussa 18,7 prosenttia.

Määräaikaislaki vaikutti eläkelaitosten sijoitustoiminnan suuntaamista koskeviin ratkaisuihin vuoden 2008 viimeisestä neljänneksestä alkaen. Ilman määräaikaislain säännöksiä laskettuna 14 työeläkelaitoksen vakavaraisuusasema (eläkelaitoksen toimintapääoma jaettuna vakavaraisuusrajaan, joka mittaa työeläkelaitoksen sijoitusjakauman riskillisyyttä) oli vuoden 2008 lopussa alle 2 ja 10 laitoksen yli 3,5. Vuoden 2009 kesäkuun lopussa vastaavat luvut olivat 9 ja 12. Vuoden 2008 lopussa 16 laitoksen ja vuoden 2009 kesäkuun lopussa 19 laitoksen vakavaraisuusasema oli välillä 2-3,5. Yksityisten alojen työeläkelaitosten yhteenlasketut toimintapääomat olivat vuoden 2008 lopussa 2,6-kertaiset vakavaraisuusrajaan nähden ja 8,4-kertaiset suhteessa toimintapääoman vähimmäismäärään. Vuoden 2009 kesäkuun lopussa vastaavat luvut olivat 2,8 ja 9,8. Ilman määräaikaislain säännöksiä vastaavat suhdet luvut olisivat olleet vuoden 2008 lopussa 1,8 ja 2,9 ja vuoden 2009 kesäkuussa 2,1 ja 3,3.

Yksityisten alojen työeläkejärjestelmään vuoden 2007 alusta voimaan tulleen sijoitusuudistuksen ensisijaisena päämääränä on vähentää työeläkemaksun pitkän aikavälin nousupainetta nostamalla sijoitusten tuotto-odotusta sijoitusriskiä lisäämällä. Tuotto-odotusta on tarkoitus kasvattaa mahdollistamalla erityisesti osakesijoitusten osuuden nostamisen noin 10 prosenttiyksiköllä. Tämä merkitsee sitä, että pitkällä aikavälillä noin 35 % työeläkevarallisuudesta on sijoitettuna osakkeisiin.

Määräaikaislain säännösten voimassaolon johdosta työeläkelaitosten keskimääräinen vakavaraisuusaste on pysynyt riittävällä tasolla. Osakesijoitusten osuus työeläkelaitosten sijoitussalkusta on kuitenkin keskimäärin noin 20 prosenttia eli 15 prosenttiyksikköä alle pitkän aikavälin tavoitetason. Sijoitusriskin kasvattaminen lisäämällä osakesijoitusten osuutta 15 prosenttiyksiköllä ja vastaavasti joukkovelkakirjojen osuutta vähentämällä kasvattaisi työeläkelaitosten vakavaraisuusraja keskimäärin yli 3 prosenttiyksikköä. Tämän seurauksena työeläkelaitosten vakavaraisuusasema ilman määräaikaislain säännöksiä alenisi keskimäärin noin 1,5:een.

Pitkän aikavälin suunnittelun tavoitetasoksi 1,5:n vakavaraisuusasemaa voi pitää riittämättömänä, koska vakavaraisuusmekanismi olisi tällöin sijoitustoimintaa liiaksi ohjaava tekijä. Lyhyen aikavälin sijoitustoiminnan heilahtelu ohjaisi laitoksen sijoitustoimintaa pitkän aikavälin tuottojen kustannuksella. Työeläkejärjestelmän sijoitustoiminnassa pitkä aikaväli on ratkaiseva. Työeläkelaitosten kesäkuun 2009 lopun mukainen vakavaraisuustaso ilman määräaikaislain säännöksiä ei siten mahdollistaisi osakeriskin kasvattamista pitkän aikavälin tavoitetasolle.

Kun osakesijoitusten tuotto on maaliskuun 2009 jälkeen ollut positiivinen, määräaikaislain mahdollistama laajamittaisempi sijoittaminen osakkeisiin on parantanut sijoitustuottoja. Vuoden 2009 toisella neljänneksellä yksityisten alojen työeläkelaitosten sijoitusten markkina-arvo nousi 3,9 miljardia euroa ja oli vuoden 2009 kesäkuun lopussa 77,8 miljardia. Noteerattujen osakkeiden osuus tästä arvonnoususta oli 3,2 miljardia (noin 82 prosenttia).

Työeläkelaitosten riskinkantokyvyn parantaminen on mahdollistanut välillisesti myös likviditeetin järjestämisen vastaamaan kasvannutta takaisinlainaustarvetta suomalaisissa yrityksissä. Vuoden 2009 toisella neljänneksellä takaisinlainat kasvoivat 700 miljoonalla eurolla noin 4,6 miljardiin euroon.

2. Ehdotetut muutokset

Työeläkelaitosten keskimääräinen vakavaraisuusasema on määräaikaislain säännöksistä huolimatta heikentynyt vuoden 2007 tasosta. Työeläkelaitosten vakavaraisuusaseman heikentyminen seuraavina vuosina on mahdollista, vaikka sijoitustuotot ovat vuoden 2009 alkupuolella kääntyneet voimakkaaseen nousuun.

Määräaikaislain voimassaolo päättyy 31 päivänä joulukuuta 2010. Määräaikaislain päättyminen heikentäisi työeläkelaitosten vakavaraisuusasemaa. Vakavaraisuusaseman heikentyminen vähentäisi työeläkelaitosten mahdollisuuksia säilyttää riskillisempiä ja korkeamman tuotto-odotuksen sijoituksia omistuksessaan. Mikäli osakkeiden ja muiden sijoitusten arvonkehitys ei jatkuisi positiivisena, työeläkelaitosten olisi mahdollisesti

vähennettävä sijoitustensa riskillisyyttä ennen määräaikalain voimassaolon päättymistä eli viimeistään vuoden 2010 aikana saavutukseen riittävän vakavaraisuusaseman vuodelle 2011.

Käytännössä sijoitusten riskillisyyden vähentäminen tarkoittaisi etenkin osakkeiden, mukaan lukien suomalaisten pörssiyhtiöiden osakkeiden, myyntiä. Koska merkittäviä osakemyyntejä ei voisi käytännössä toteuttaa lyhyellä aikajänteellä ilman, että myyntiin tulevat osakkeet heikentäisivät niiden kurssikehitystä ja siten myös työeläkelaitoksen taaseeseen jäävien osakkeiden arvoa, työeläkelaitosten olisi varhain ryhdyttävä toimenpiteisiin sijoitustensa riskillisyyden vähentämiseksi. Tästä syystä työeläkelaitosten olisi tiedettävä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa vuonna 2011 sovellettavien vakavaraisuussääntöjen sisältö, jotta laitoksille jäisi riittävästi aikaa sijoitustensa riskillisyyden saattamiseen sääntelyn edellyttämälle tasolle.

Työeläkelaitoksilla on oltava myös lähivuosien markkinatilanteessa mahdollisuus riittävään riskinottoon sijoitustoiminnassaan, jotta tavoiteltu pitkän aikavälin tuotto-odotus kyetään saavuttamaan. Määräaikalain pysyvään lakiin nähden sallima suurempi riskinottomahdollisuus voi kuitenkin osoittautua ainakin lyhyellä aikajänteellä epäedulliseksi, jos eläkelaitokset hyödyntävät määräaikalain mukaisia lisämahdollisuuksia riskinottoon ja osakekurssit kääntyvät voimakkaaseen laskuun.

Talouden ja finanssimarkkinoiden kehitysuunnasta ei ole varmuutta. Ilman määräaikalain säännöksiä vain erittäin nopea sijoitusten arvojen nousu sallisi työeläkelaitosten noudattaa vuoden 2007 sijoitusuudistuksen mukaista tuottohakuista sijoitustoimintaa vuosina 2010-2012. Työeläkelaitosten on kuitenkin huomioitava tulevien vuosien vakavaraisuusvaatimukset jo nykyisessä sijoitustoiminnassaan. Määräaikalain voimassaolon päättymisen vuoden 2010 lopussa vaikeuttaa tällä hetkellä työeläkelaitosten mahdollisuutta suunnitella työeläkejärjestelmän pitkän tähtäimen rahoituksen kannalta tehokasta sijoitustoimintaa.

Edellä sanotuista syistä ehdotetaan määräaikalain säännösten voimassaolon jatkamista kahdella vuodella vuoden 2012 loppuun.

Määräaikalain jatkamisella vähennettäisiin työeläkemaksun korotuspainetta pitkällä aikavälillä ylläpitämällä yksityisalojen työeläkelaitosten vakavaraisuutta siten, että eläkelaitokset voivat harjoittaa pitkällä aikavälillä tuottavaa sijoitustoimintaa vallitsevassa epävarmassa markkinatilanteessa. Työeläkelaitosten sijoitussuunnittelun kannalta vakavaraisuussääntöjä koskevat muutokset on perusteltua tehdä mahdollisimman ennakoidusti ja riittäväällä siirtymäajalla, mistä syystä määräaikalain jatkamista ehdotetaan kahden vuoden ajanjaksolle eli vuoden 2012 loppuun saakka.

Sosiaali- ja terveysministeriö on asettanut 20 päivänä toukokuuta 2009 kaksi työryhmää selvittämään yksityisten alojen työeläkejärjestelmän vakavaraisuussäännöksiin tarvittavia pysyviä muutoksia. Määräaikalain jatkaminen kahdella vuodella tukee yhtäältä työeläkelaitosten mahdollisuutta harjoittaa tuottohakuista sijoitustoimintaa vallitsevassa epävarmassa markkinatilanteessa ja toisaalta mahdollistaa ennakoitavan ja riittävän pitkän siirtymäkauden valmisteilla oleviin, pysyviin vakavaraisuussääntelyn muutoksiin.

Määräaikalain jatkaminen toteutettaisiin muuttamalla lain 8 §:n sisältämää voimassaolosäännöstä siten, että määräaikalain voimassaolo päättyisi vuoden 2010 joulukuun 31 päivän sijaan vuoden 2012 joulukuun 31 päivänä. Tämä tarkoittaisi, että yksityisten alojen työeläkelaitosten vakavaraisuuslaskennassa tasausvastuun osan rinnastamista toimintapääomaan (määräaikalain 3 ja 4 §) ja toimintapääoman vähimmäismäärän säätelyä (määräaikalain 6 §) jatkettaisiin vuoden 2012 loppuun saakka. Määräaikalain 1 ja 2 §:ssä säädettyihin, vuotta 2008 koskeneisiin kertaluontoisiin siirtoihin ei tehtäisi muutoksia. Osaketuottosidonnaisen lisävaikutusvastuun siirtymäajan muutosta koskeneella säännöksellä (määräaikalain 7 §) ei 2011 lukien ole enää vaikutusta, koska siirtymäaika päättyy joka tapauksessa vuoden 2010 lopussa. Määräaikalain 5 §:n sisältämää säännöstä jatkettaisiin, joten määräaikalain jatkamisella ei vaikutettaisi työeläkelaitosten mahdollisuuteen jakaa asiakashyötyksiä.

Määräaikalain säännöksillä ei ole työeläkelaitosten vakavaraisuusvalvontaa heikentä-

viä vaikutuksia. Finanssivalvonta edellyttää, että työeläkelaitokset ilmoittavat tavanomaisen valvontaraportoinnin yhteydessä toimintapääoman ja toimintapääoman vähimmäismäärän sekä määräaikaislain mukaisesti että ilman määräaikaislain säännösten soveltamista. Finanssivalvonta myös edellyttää, että työeläkelaitosten riskienhallintajärjestelmät tuottavat oikeaa ja ajantasaista tietoa laitosten riskeistä ja niiden suhteesta laitoksen vakavaraisuuteen.

3. Esityksen vaikutukset

Ehdotuksella jatkettaisiin vuosina 2011 ja 2012 työeläkelaitosten vakavaraisuuden sääntelyä sellaisena kuin se on tällä hetkellä voimassa. Mikäli määräaikaislain voimassaolo päättyisi 31 joulukuuta 2010, työeläkelaitosten vakavaraisuusasema alenisi tuolloin merkittävästi. Lisäksi toimintapääoman vähimmäismäärä määräytyisi jälleen työeläkelaitosten sijoitusten riskillisyyden perusteella.

Määräaikaislakia soveltaen työeläkelaitosten yhteenlaskettu toimintapääoma oli vuoden 2008 joulukuun lopussa 10,3 miljardia, kun muutoin se olisi ollut 4,8 miljardia; vakavaraisuusraja oli 4,0 miljardia, kun muutoin se olisi ollut 4,9 miljardia euroa; ja toimintapääoman vähimmäismäärä oli 1,2 miljardia, kun muutoin se olisi ollut 3,1 miljardia euroa. Ehdotetulla määräaikaislain jatkolla vaikutus jatkuisi vastaavansuuntaisena vuosina 2011 ja 2012. Täsmällinen vaikutus riippuu työeläkelaitosten sijoitusten kehityksestä.

Työeläkelaitosten on jo tällä hetkellä otettava huomioon sijoitustoiminnan suunnittelussaan määrä-aikaislain voimassaolon päättyminen. Mikäli osakkeiden ja muiden sijoitusten arvonkehitys ei jatkuisi positiivisena, työeläkelaitosten olisi mahdollisesti vähennettävä sijoitustensa riskillisyyttä. Riskillisyyttä olisi vähennettävä viimeistään vuoden 2010 aikana. Riskillisyyden vähentäminen saattaisi tarkoittaa etenkin osakkeiden myyntiä. Koska etenkin kotimaisten osakkeiden myyntiä ei voisi toteuttaa lyhyellä aikavälillä

ilman, että myyntiin tulevat osakkeet heikentäisivät niiden kurssikehitystä ja siten myös työeläkelaitoksen taseeseen jäävien osakkeiden arvoa, työeläkelaitosten olisi varhain ryhdyttävä toimenpiteisiin sijoitustensa riskillisyyden vähentämiseksi.

Finanssimarkkinoiden epävarmuudesta johtuen työeläkelaitokset saattaisivat ilman määräaikaislain säännösten voimassaolon jatkamista joutua vähentämään muun muassa osakeomistustaan. Tämä suurella todennäköisyydellä heikentäisi työeläkejärjestelmän pitkän aikavälin rahoituksen turvaamista. Määräaikaislain päättyminen vuoden 2010 lopussa johtaisi matalampaan työeläkelaitosten keskimääräiseen vakavaraisuusasemaan ja sallisi vähäisemmän riskinoton ja siten matalamman tuoton odotustason kuin mitä sijoitussääntöjen uudistuksella on tavoiteltu.

Ehdotuksella sallittaisiin työeläkelaitoksille suurempi riskillisten sijoitusten osuus verrattuna siihen, mitä vakavaraisuuslainsäädäntö työeläkelaitosten nykyisellä vakavaraisuustasolla ilman määräaikaislain sääntöjä sallisi. Ehdotuksella vähennettäisiin siten työeläkemaksutason korotuspaineita pitkällä aikavälillä. Ehdotuksella ei ole välittömiä vaikutuksia vakuutusentiteetteihin tai vakuutettuihin.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriön nimeämässä työryhmässä, jonka jäseninä ovat sosiaali- ja terveysministeriön lisäksi valtiovarainministeriö, Finanssivalvonta, Suomen Pankki, Eläketurvakeskus, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ja Työeläkevakuutajat TELA ry.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan keväällä 2010.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavien eläkelaitosten vanhuuseläkkeiden rahastointia ja toimintapääomaa koskevien säännösten väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavien eläkelaitosten vanhuuseläkkeiden rahastointia ja toimintapääomaa koskevien säännösten väliaikaisesta muuttamisesta 19 joulukuuta 2008 annetun lain (853/2008) 8 §:n 1 momentti seuraavasti:

8 §

Tämä laki tulee voimaan 22 päivänä joulukuuta 2008 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2012. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 .

Helsingissä 12 päivänä helmikuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Liisa Hyssälä*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavien eläkelaitosten vanhuuseläkkeiden rahastointia ja toimintapääomaa koskevien säännösten väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavien eläkelaitosten vanhuuseläkkeiden rahastointia ja toimintapääomaa koskevien säännösten väliaikaisesta muuttamisesta 19 joulukuuta 2008 annetun lain (853/2008) 8 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

8 §

Tämä laki tulee voimaan 22 päivänä joulukuuta 2008 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2010. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Ehdotus

8 §

Tämä laki tulee voimaan 22 päivänä joulukuuta 2008 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2012. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____
kuuta 20_____.*